

DEERLIJK OUDE PASTORIESTRAAT

ARCHEOLOGIENOTA BUREAUONDERZOEK PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Projectcode: 2018D307

Datum: 06/05/2018

BART
BOT
ARCHEOLOGIE

Titel: **Archeologienota Deerlijk Oude Pastoriestraat**

Erkend archeoloog: **Bart Bot OE/ERK/Archeoloog/2016/00114**

Auteurs: **Bart Bot**

Advies specialisten: /

Wetenschappelijke advisering: /

Projectcode bureauonderzoek: **2021A275**

Locatiegegevens: **Provincie West-Vlaanderen, Deerlijk, Oude Pastoriestraat**

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: **xmax, ymax; xmin, ymin: 80321, 168293; 80239, 168215**

Kadastergegevens: **Deerlijk, Afdeling 2, Sectie E, perceelnr. 830E**

Betrokken actoren: **Bart Bot (erkend archeoloog), opdrachtgever**

Plaats en datum: **Ledeberg, 21/01/2021**

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Bart Bot Archeologie.

Bart Bot Archeologie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

1. INLEIDING

Aanleiding van onderstaand bureauonderzoek vormt de geplande stedenbouwkundige handelingen te Deerlijk Oude Pastoriestraat.

Met dit bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid. De archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. De totale oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt circa 3000m². Vandaar is men verplicht een archeologienota bij de aanvraag in te dienen. Dit project is te kaderen in een ruimere verkavelingsaanvraag ter hoogte van het plangebied die in het verleden reeds werd goedgekeurd. Het plangebied bevindt zich te Deerlijk (provincie West-Vlaanderen) en is momenteel braakliggend. Het plangebied wordt bestempeld als een zogenaamde 'brownfield'.

2. GEMOTIVEERD ADVIES

2.1. GEPLANDE WERKEN

De opdrachtgever wenst nu lot 1 te ontwikkelen en heeft daarbij een omgevingsaanvraag met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen nodig. De opdrachtgever plant de bouw van een meergezinswoning met onderliggende parkeergarage en bijhorende omgevingsaanleg. Het ontwerp voorziet 20 woongelegenheden. Een mix van 1-, 2- of 3 kamerappartementen met oppervlaktes gaande van ± 73 m² tot ± 131 m². Het gebouw omvat één ondergrondse verdieping en 3 bovengrondse bouwlagen (gelijkvloers, verdieping 1 en dakverdieping). In totaal worden er 32 parkeerplaatsen voorzien, 24 ondergronds en 8 bovengronds.

De nieuwbouw, en bijgevolg ook de ondergrondse parkeergarage zal een footprint van circa 1000m² waarbij een impact op de bodem van circa -3m diep verwacht moet worden. Aan de westelijke zijde worden bovengrondse parkeeraangelegenheden voorzien, aan de zuidelijke zijde een brandweg. De rest van het plangebied wordt aangelegd als tuin. Voor deze laatstgenoemde werken moet een impact van circa -50cm in rekening gebracht worden.

2.2. AFWEGING

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan onderstaande geconcludeerd worden:

- Er zijn geen bronnen beschikbaar om aan te tonen of het plangebied al dan niet bewoond was voor de 18de eeuw. Een eerste bruikbare kaart, namelijk de Villaret-kaart uit 1745-1748 toont aan dat het plangebied vermoedelijk in gebruik was als akkerland. Op de Ferrariskaart uit 1777 is het plangebied alleszins in gebruik als akkerland.
- Landschappelijk gezien is de locatie van het plangebied matig interessant voor jager-verzamelaargemeenschappen, op een noordelijke uitloper van een verhevenheid. Het plangebied bevindt zich niet in een gradiëntzone. Op basis van de bodemkaart is eerder een matige bewaring te verwachten (sterk verbrokkelde B-horizont) van de bodem. De quartaire geologische kaart geeft bovendien zuivere eolische afzettingen weer binnen het plangebied.
- Met betrekking tot sporensites (periodes vanaf het neolithicum) is het plangebied eerder gunstig gelegen voor gemeenschappen die van landbouw en veeteelt leefden. Het projectgebied ligt immers op een verhevenheid in de nabijheid van waterlopen. Dit is een geschikte nederzettingslocatie met vruchtbare drogere akkerlanden.

Rekening houdende met de criteria uit de Code Goede Praktijk (CGP), hoofdstuk 5.2, werd de noodzaak tot verder vooronderzoek afgewogen:

Archivalisch onderzoek: Bijkomend archivalisch onderzoek is in dit stadium van het onderzoek niet van toepassing. Dergelijk onderzoek zou een te grote meerkost betekenen, bovendien is aan de hand van het historisch kaartmateriaal een duidelijk beeld verkregen van het onderzoeksgebied.

Landschappelijk bodemonderzoek: Het landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door een gerichte staalname. In het geval van “Deerlijk Oude Pastoriestraat” is een landschappelijk booronderzoek niet zinvol. Het plangebied is matig gunstig gelegen voor het aantreffen van een zogenaamde paleobodem. Bovendien wordt de bodem op de quartair geologische kaart als eolische bodem gekarteerd, d.w.z. dat eventueel aanwezige archeologische

sporen zich direct onder het maaiveld kunnen manifesteren. Uit controleboringen is gebleken dat de bodemopbouw sterk verstoord is.

Geofysisch onderzoek: Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Een dergelijk onderzoek kan een aanwijzing geven over mogelijk aanwezige resten, maar biedt geen informatie over de aard van de resten, de bewaring of datering. Vanuit economisch oogpunt is het dan ook niet zinvol dergelijke methode in te zetten op dit projectgebied.

Veldkartering en metaaldetectie: Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door een visuele inspectie van een terrein. Een methode als veldkartering geeft daarenboven nooit met zekerheid uitsluitsel over de aan- of afwezigheid, en vooral bewaring van een archeologische site. Bijgevolg kan veldkartering voor dit projectgebied geen meerwaarde bieden en is de potentiële kenniswinst via deze methode dan ook klein tot nihil.

Verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek: Een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn. Indien het landschappelijk booronderzoek aanwijst dat deze sites bewaard kunnen zijn, dient een verkennend en eventueel waarderend booronderzoek plaats te vinden. In het geval van “Deerlijk Oude Pastoriestraat” is dergelijk onderzoek niet van toepassing.

Proefsleuven en proefputten: Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen. Gelet op de verwachting van **klassieke sporenarcheologie (site zonder complexe stratigrafie)**, onmiddellijk onder de bouwvoor zou een proefsleuvenonderzoek de geschikte

manier zijn om het plangebied te onderzoeken. Ook deze methode wordt echter niet weerhouden

2.3. ADVIES

Het bureauonderzoek wees uit dat er een verwachting is van klassieke archeologische sporen, net onder het maaiveld. In de controleboringen werd een sterk verstoorde bodem waargenomen. In de noord/noordoostelijke hoek bevond het archeologisch niveau zich op -40/-50cm. Telkens werd een scherpe overgangsgrens naar het moedermateriaal waargenomen. In de andere boringen werd tot op een diepte van -1,2/-1,3m geen moedermateriaal waargenomen. Concluderend kan gesteld worden dat de berwaringstoestand van eventueel aanwezige klassieke sporen in het noorden/noordoosten van het terrein eerder matig zal zijn (aftopping), in de zuidelijke zone lijkt de kans op goed bewaarde archeologische sporen eerder nihil, gezien de diepte van de aangetroffen verstoorde pakketten. Al deze elementen in beschouwing genomen, is het de verwachting dat verder archeologisch onderzoek naar aanleiding van de voorgelegde omgevingsvergunningsaanvraag niet tot nuttige kenniswinst zal leiden en de kosten niet opwegen tegen de baten. Uiteraard blijven de werken onderhevig aan artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet, en dienen alle eventuele vondsten bij het Agentschap Onroerend Erfgoed te worden gemeld.

3. FIGURENLIJST

Figuur 1 Uitsnede uit het plan nieuwe toestand. (bron: opdrachtgever)	2
---	---